

Utbildningsnämndens delårsuppföljning internkontroll 2026

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Bakgrund	3
3 Nämndens plan för internkontroll	4
4 Uppföljning av internkontrollplan delåret 2026	4
4.1 Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte	4
4.2 Kontinuitetsplaner saknas	5
4.3 Uppföljning av klagomål sker inte systematiskt	6
4.4 Personal utsätts för hot, våld påtryckning eller annan otillåten påverkan i yrkesutövning	6
4.5 Felaktig hantering av personuppgifter (GDPR)	7

1 Sammanfattning

Dokumentet redovisar delårsuppföljningen av utbildningsnämndens internkontrollplan för 2026. De beslutade kontrollmomenten har genomförts av berörda verksamheter och funktioner. Uppföljningen har bland annat omfattat granskning av rutiner, dokumentation och stickprov, med syfte att bedöma om identifierade risker hanteras tillfredsställande och om arbetssätten behöver utvecklas.

De fem risker som nämnden beslutat om och som uppföljningen gäller är:

- Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte
- Kontinuitetsplaner saknas
- Klagomål följs inte upp systematiskt
- Hot, våld och annan otillåten påverkan
- Felaktig hantering av personuppgifter (GDPR)

Den tydligaste bristen gäller kontinuitetsplanerna, där arbetet pågår men planer ännu saknas på flera enheter. Klagomålshanteringen fungerar i huvudsak, men diarieföringen behöver bli mer konsekvent. När det gäller hot och våld samt GDPR visar kontrollerna mindre brister och riskvärdena bedöms kvarstå.

Uppföljningen visar framför allt att flera identifierade risker kvarstår. Det är den första uppföljningen på de flesta av riskerna och det är först nu nämnden har ett "nuläges-värde" att ställa senare resultat emot.

2 Bakgrund

Enligt kommunallagen (kapitel 6, paragraf 6) ska nämnderna, var och en inom sitt ansvarsområde, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

I kommunens regler för intern styrning och kontroll framgår att nämnderna är skyldiga att löpande styra och följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna ska inför varje år besluta om en internkontrollplan och följa upp den i enlighet med kommunens tidplan. Uppföljningen ska innehålla en analys och förbättringsförslag samt en åtgärdsplan om det finns brister i uppföljningen. Uppföljningen ska genomsyras av ständiga förbättringar.

3 Nämndens plan för internkontroll

Inför delåret har de beslutade kontrollmomenten genomförts av berörda verksamheter och funktioner. Utifrån att nämnden beslutade om en internkontrollplan där de flesta riskerna var nya

har en första uppföljning nu genomförts Uppföljningen har bland annat omfattat granskning av rutiner, dokumentation, stickprov och andra underlag beroende på kontrollområde.

De resultat vi har fått har sammanställts och analyserats för att bedöma om identifierade risker hanteras på ett tillfredsställande sätt. Uppföljningen har även gett möjlighet att bedöma om befintliga rutiner och arbetssätt är ändamålsenliga eller om det finns behov av att förtydliga ansvar, utveckla arbetssätt eller stärka uppföljningen inom något område.

4 Uppföljning av internkontrollplan delåret 2026

4.1 Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte

Kommunens regler för inköp och upphandling syftar till att säkerställa att kommunens inköpsprocess är rättssäker, att varor, tjänster och entreprenader anskaffas till rätt kostnad och kvalitet samt att relevanta krav avseende ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet ställs. Vidare ska reglerna främja att kommunen i upphandlingsfrågor agerar och uppfattas som en seriös, affärsmässig och attraktiv avtalspart. Reglerna syftar även till att förebygga och minska risken för mutor, jäv och korruption.

Om verksamheterna inte följer kommunens regler för inköp och upphandling, ökar detta risken för att lagar inom offentlig upphandling inte efterlevs. Det kan även medföra risk för bland annat avtalslöshet/otillåtna direktupphandlingar som i sin tur kan medföra ekonomisk och juridisk skada genom t ex att bli dömd att betala upphandlingsskadeavgift.

Kommunens förtroende hos medborgare och företag kan även skadas genom negativ publicitet m man inte följer lagar/regler och som avtalspart om man inte följer/följer upp avtal.

Det finns också en risk att allt som ska beställas via e-handelssystemet inte beställs via systemet.

Kontroll	Bedömning
Avtalsuppföljning	 Kontroll visar brister
Uppföljning Utbildningsförvaltningens avtalsuppföljning är i dagsläget begränsad. För närvarande pågår en kontroll inom ett avtal där avtalade priser jämförs med faktiskt fakturerade priser. Någon motsvarande systematisk uppföljning genomförs i nuläget inte för övriga avtal. Detta innebär en risk att avvikelser från avtalade villkor inte upptäcks i tillräcklig omfattning. För att stärka den interna kontrollen och skapa bättre förutsättningar för en strukturerad avtalsuppföljning kommer kommunen att införa ett systemstöd för avtalsuppföljning under 2027. Planerat införande av ett kommunövergripande systemstöd för avtalsuppföljning under 2027 bedöms skapa förutsättningar för en mer systematisk uppföljning och en stärkt intern kontroll.	

Kontroll	Bedömning
Upphandlingslagarna efterföljs	 Kontroll visar brister
Uppföljning Utbildningsnämndens avtalstrohet bedöms inte vara helt tillfredsställande. Av den totala inköpsvolymen om 87,5 mnkr har 14,2 mnkr, motsvarande 16 procent, genomförts som inköp utan avtal (kategori "Ej avtal"). Därutöver förekommer även inköp utanför befintliga avtal. Detta innebär en risk för bristande efterlevnad av upphandlade avtal och kan medföra risk för att inköp inte sker i enlighet med upphandlingsregelverket. Nämnden bör fortsätta arbetet med att stärka avtalstroheten och följa upp större inköp som genomförts utan avtal.	

4.2 Kontinuitetsplaner saknas

Utan en kontinuitetsplan blir verksamheterna sårbara vid störningar/avbrott av något kritiskt beroende (tex elbortfall, IT-bortfall, personalbortfall). Som kommun riskerar vi då också att inte uppfylla krav som finns kopplade till krisberedskap och civilt försvar, eller för den delen förväntningar från kommunmedlemmarna.

Kontroll	Bedömning
Kontinuitetsplaner finns hos förvaltningens verksamheter	 Kontroll visar brister
Uppföljning Arbetet med att ta fram och implementera kontinuitetsplaner på nämndens samtliga enheter pågår, men är ännu inte fullt genomfört. Under våren har flera verksamheter påbörjat arbetet efter att frågan lyfts i ledningssammanhang, och bland annat Enöglaskolan och Fjärdhundraskolan arbetar med sina planer. Ytterligare uppföljning och stödinsatser planeras under hösten, bland annat genom dialog med gymnasieskolan och vid förskolans rektorskonferens i september. Samtidigt saknas kontinuitetsplaner fortfarande på ett flertal enheter, vilket innebär att verksamheten inte har ett heltäckande skydd för att kunna upprätthålla kritiska processer vid störningar eller krissituationer. Mot bakgrund av att arbetet ännu inte är genomfört i hela organisationen, och att kontinuitetsplaner fortfarande saknas på flera enheter, bedöms riskvärdet kvarstå. Kontrollmomentet visar att utveckling har skett under året, men att det fortfarande finns brister i efterlevnaden och implementeringen, varför den samlade bedömningen är att kontrollen visar brister.	

4.3 Uppföljning av klagomål sker inte systematiskt

Om uppföljning av klagomål inte sker systematiskt är risken att viktig information om verksamheterna inte tas till vara på i analys- och förbättringsarbetet.

Kontroll	Bedömning
Rutin för klagomålshantering finns	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning	

Kontroll	Bedömning
Klagomålsrutinen är väl implementerad och fungerar överlag väl i verksamheten. Hanteringen av inkomna klagomål sker i enlighet med gällande rutin, men det finns brister i den avslutande administrationen. Alla rektorer skickar inte konsekvent in avslutade klagomålsärenden till diariet, vilket innebär att rutinen inte följs fullt ut. En ökad följsamhet till denna del av processen skulle bidra till bättre dokumentation och uppföljning.	

4.3.1 Åtgärdsuppföljning

Åtgärd	Status	Kommentar
Implementering av e-tjänst - "En väg in"	 Avslutad	Den digitala lösningen för att vårdnadshavare ska kunna lämna in synpunkter och klagomål är inom kort aktiverad och ska då finnas på kommunens hemsida.

4.4 Personal utsätts för hot, våld påtryckning eller annan otillåten påverkan i yrkesutövning

Det kan handla om verbala eller fysiska angrepp från elever, vårdnadshavare eller andra personer, samt försök att påverka beslut eller bedömningar på ett otillbörligt sätt. Att personal utsätts kan leda till konsekvenser som psykisk ohälsa, försämrad arbetsförmåga som kan leda till försämrad undervisningskvalitet. Vid våldsamma incidenter kan personalen drabbas av fysiska skador, som i sin tur kan leda till sjukskrivning och långvarig frånvaro från arbete.

Kontroll	Bedömning
Förekomst av hot och våld	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Utifrån den statistik om rapporterade tillbud i systemet KIA framträder en bild av hur tillbud kopplade till hot och våld har sett ut under perioden januari till juni 2026. Under perioden rapporterades 77 tillbud. De flesta händelser inträffade i miljöer där lärare och elever vistas dagligen. Kapprum och hallar, klassrum samt korridorer och trapphus framträder som de vanligaste platserna för händelserna. Den vanligaste inblandade parten är elev/barn, vilket visar att händelserna i huvudsak uppstår i mötet mellan elever och personal eller mellan elever. Även om jämförelsedata saknas bedöms händelsefrekvensen vara fortsatt hög och risken är en naturlig del av verksamhetens uppdrag. Genomförda åtgärder visar god effekt med dokumenterad riskreduktion, men antalet händelser och förekomsten av händelser med medel till hög risknivå motiverar att nuvarande riskvärde kvarstår. I medarbetarenkäten som alla anställda erbjuds att svara på finns en fråga om hot och våld. "Jag upplever mig ha blivit utsatt för hot och/eller våld på arbetet under de senaste tolv månaderna." Av de 1084 medarbetarna på utbildningsförvaltningen som svarat svarar 105 stycken (9,7%) ja på frågan ovan. Det är ingen hög procent men tillsammans med statistiken från KIA är bedömningen densamma, att riskvärdet kvarstår.	

4.5 Felaktig hantering av personuppgifter (GDPR)

Personuppgifter hanteras på ett sätt som strider mot dataskyddsförordningen (GDPR), exempelvis genom bristande samtycke, otillräcklig säkerhet, felaktig lagring eller obehörig åtkomst. Felaktig hantering av personuppgifter GDPR kan leda till flera allvarliga konsekvenser, bland annat rättsliga och ekonomiska men även påverkan på personal och arbetsmiljön.

Kontroll	Bedömning
Antal rapporterade personuppgiftsincidenter	 Kontroll visar mindre brister
Uppföljning Under perioden januari till juli har åtta personuppgiftsincidenter rapporterats inom utbildningsförvaltningens verksamheter. Utöver dessa har även ett mindre antal incidenter, tre stycken, inträffat hos externa leverantörer som behandlar personuppgifter på uppdrag av förvaltningen. Även när en personuppgiftsincident inträffar hos en leverantör kvarstår verksamhetens ansvar att bedöma incidenten och vid behov anmäla den till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Det totala antalet incidenter bedöms inte vara anmärkningsvärt högt, men händelserna visar vikten av ett fortsatt systematiskt arbete med informationssäkerhet, efterlevnad av dataskyddsregler samt löpande uppföljning av såväl interna processer som leverantörers hantering av personuppgifter.	